

Naročnina

— naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din. — Cena malim oglašom do 30 besed 15 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15%, dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 24. Julija 1938.

ŠTEV. 30.

Vir blagostanja

Že zadnjič smo na tem mestu pisali o predstoječi žetvi ter našim čitateljem nudili pogled na žitna tržišča doma in onstran mej. Danes se zopet vračamo k žitu, k največjemu blagoslovu naših njiv, saj predstavlja žetev predvsem za naše severne kraje najvažnejše vprašanje, kar je z ozirom na pretežni poljedelski značaj teh krajev, popolnoma razumljivo. Da smo se pa ponovno vrnili na razglabljanja okrog letošnje letine je vzrok ta, da se z največjo pozornostjo čaka, kakšni bodo rezultati letošnje mlačve, ker je veliki skok cen pri žitaricah za severne žitorodne kraje usodnega pomena za razvoj gospodarskih prilik. V krajih kjer se pretežna večina prebivalstva peča z poljedelstvom in kjer so kmečki pridelki glavni vir narodovega bogastva in blagostanja, je popolnoma naravna stvar, da se posveti največ skrbi in pažnje baš kmečko-gospodarskemu vprašanju.

Izboljšanje splošnih gospodarskih prilik se povsod občuti in to posebno v zadnjih treh letih, ko je vzel krmilo vlade v roke dr. Milan Stojadinović. Blagodejnega izboljšanja je bilo deležno tudi naše kmetijstvo, ki je danes že skoro ozdravelo od težkih ran, ki so ji prizadele leta vsesplošne krize. Odkar ie na čelo države prišla vlada dr. Milana Stojadinovića, je krenilo vso naše gospodarsko življenje na pot splošnega izboljšanja, kar se je doseglo z pametno in koristno finančno in gospodarsko politiko. S tem se je omogočil mnogo večji izvoz v tujino in dana je bila možnost, da so se tam našla tržišča, kjer so plačevali naše blago tako, da ni bilo v sramoto našemu pridelovalcu — kmetu. Časi, ko so se nudile sramotno nizke cene za trud našega kmeta, so ostali za nami, izbrisali smo jih iz spomina, saj so bili vir največjih gospodarskih težav, ki so kdaj zadele človeka, ki je priklenjen na zemljo in odvisen od tega kar mu ta rodi. Gospodarski udarec pa je žadel tudi druge stanove, ki so imeli posredne ali neposredne stike z kmetovalcem. Zato je razumljiva hvaležnost našega kmečkega življa, do vlade dr. Milana Stojadi-

noviça, posebno pa do njega samega, ki je s svojo umno in koristno politiko, ustvaril baš za kmečki stan, vse možne pogoje, za lepše in znosnejše življenje. Vsakdo priznava, da se ne morejo splošne gospodarske razmere popraviti kar čez noč in da se ne morejo zaceliti rane v nekaj dnevih, ki so jih sekale leta krize v naše gospodarsko življenje. Istočasno pa mora vsakdo priznati, da se je v minulih treh letih mnogo napravilo ter da so bili doseženi veliki uspehi pri dvigu našega celokupnega gospodarstva. Rezultati so tu, so vidni in ti nam dajo poročstvo, da smo na pravi poti k lepši bodočnosti.

Če se hoče oceniti v naši državi splošne gospodarske prilike, moramo vzeti za osnovo razmere, v katerih se razvija naše kmetijstvo. Za našo državo, ki je poljedelskega značaja, je največje važnosti, kakšno ceno bodo imeli naši agrarni proizvodi. Tega se je sedanja vlada z dr. Stojadinovićem na čelu v polni meri zavedala, ter je tudi s svojo koristno politiko dosegla one cene, ki odgovarjajo stvarni vrednosti pridelkov. Dobre posledice tega uspeha se čutijo povsod. V teku zadnjih treh let so se cene poljedelskih proizvodov stalno dvigale in gmotno stanje našega kmeta se je vspešno z dvigom cen, izboljšalo. Ko je k temu še prišla razdolžitve kmetov, smo se slednjič lahko povzpeli do dejstva, da je končan boj našega kmeta, ki ga je bil leta in leta za svoje golo življenje. Danes lahko kmet zopet plačuje davke, kupna moč se je

dvignila in splošna trgovina je oživela. Ta preokret je posebno viden v Vojvodini, kjer se v zadnjem času ustanavljajo že tudi industrijska podjetja in kamor se vrača blagostanja iz let pred gospodarsko krizo

Sedaj, ko je žetev povsod v polnem razmahu, je vsa pozornost kmetovalcev osredotočena na vprašanja: Koliko bo žita, kakšne bodo cene, kako bodo prodajali. Ne le kmet, temveč tudi drugi sloji si stavljajo ista vprašanja, saj je od ugodne žetve odvisen tudi njih napredek. Trenutno lahko rečemo, da bo v naših severnih krajih države, žetev dobra. Ne le to: če ne nastopijo kakšne vremenske neprilike, bo tudi ostali pridelek izpolnil nade našega kmeta. Iz tega sledi, da je vsaka bojazen onih ljudi, ki morejo kupiti svoje življenske potrebščine, da se cene živeža zvišajo, popolnoma neupravičena. Kakor je znano, so spekulacije z žitom, o katerih so pred nedavnim pisali naši časopisi, doživele popolen polom. Sedanja vlada pod modrim vodstvom dr. Milana Stojadinovića pa bo tudi za naš letošnji pridelek našla kupce, ki bodo pošteno plačali naše blago v inozemstvu, in bo s tem dala našemu kmečkemu ljudstvu nove življenske sile, da si ustvari lepše življenje. V tem baš tiči vsa globoka državniška modrost, ki si zna ustvariti ogromen tabor hvaležnih privržencev. Sedanji predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki je toliko dobrega napravil za naše kmečko ljudstvo, to v polni meri zasluži.

POLITIKA

Gradbeno ministrstvo je dobilo na dohodke novega državnega cestnega fonda predujem v znesku 125 milijonov dinarjev. Od te vsote je določilo 40 milijonov dinarjev za najnujnejša cestna dela v Sloveniji.

Združena opozicija za vrbasko banovino je sklenila, da do 1. septembra ne bo priredila nobenega zбора in konference več. Ta svoj sklep utemeljuje s tem, da so sedaj kmetje preveč zaposleni s poljskim delom in nimajo časa poslušati političnih govorov.

Štiri nemške člane mestnega sveta v Ptujju je razrešila banska uprava in na njih mesta imenovala štiri Sloven-

ce. Iz solidarnosti z razrešenimi sta podala ostavke še ostala dva nemška svetnika, tako da je sedaj ptujski občinski svet sestavljen iz samih Slovencev.

Dr. Šutej, sodelavec dr. Mačka je rekel na nekem sestanku svojih pristašev sledeče: „Povedati vam moram, da bo konec meseca odšel dr. Maček v Beograd in Srbijo, kjer bo odkrito povedal, kaj zahteva in kaj misli doseči. Živimo v usodnih časih, ko je dr. Mačkova beseda tembolj pomembna. Odšli bomo tudi v Srbijo, kjer bomo dokazali, da hočejo tudi Srbijanci sporazum. V predstavniških beograjske združene opozicije smo našli ljudi,

ki razumejo ljudstvo. Srbski narod nas razume in zato bomo odbili vse pomisleke ter se lotili skupnega reševanja naših skupnih vprašanj.“

Dr. Maček bo po časopisnih vestih sodeč, res odpotoval v Beograd. Program sestankov med predstavniki beograjske združene opozicije in predsednikom Hrvaške seljačke stranke je že izdelan. Dr. Maček bo prišel v Beograd najbrž 1. avgusta. Spremljali ga bodo glavni voditelji njegovega tabora. V Beogradu bo ostal dva dni. Prvi dan se bo sestal s šefi združene opozicije, tako z Acom Stanojevićem, Davidovičem in Jovanovičem. Drugi dan bo širša konferenca, katere se bodo udeležili poleg vseh odličnejših članov vodstva združene opozicije tudi zastopniki opozicije iz vseh srbskih srezov.

Po uradnih podatkih živi v Jugoslaviji 499 969 Nemcev ali 3,59%, od tega v dravski banovini 28.088 ali 2,53 odstotkov celotnega prebivalstva Slovenije. Največji odstotek Nemcev ima Ptuj 10,74% seveda poleg Kočevja, kjer jih je 30,82%.

Rojstni dan dr. Vladka Mačka so pretéklo nedeljo slovesno praznovali po Hrvaškem. Njegovi pristaši so prirejali bakljade, podoknice, razna zborovanja in sprevođe.

Naša država bo ustanovila novo poslaništvo v Rio de Janeiru (Amerika) ter generalni konzulat v Hamburgu.

Med Sovjetsko Rusijo in Japonsko so se zaradi nadaljnega podpiranja Kitajcev s strani ruske vojske ponovno odnošaji poostriili. Nekateri listi vedo poročati, da je Rusija poslala mnogo vojakov na Daljni vzhod.

Nemčija z vso naglico gradi močne utrdbe ob svoji meji proti Franciji. Noč in dan dela na stotisoče delavcev, ker morajo utrdbe biti do jeseni gotove.

V bivši Avstriji je izšla naredba, da se morajo vsi brezposel delavci in delavke takoj javiti za poljsko delo dokler traja žetev,

Španski prostovoljci, ki bodo v smislu angleškega načrta morali zapustiti španska bojišča, se radi političnih razlogov ne morejo vrniti v domovino. Radi tega jih nameravajo spraviti v taborišča. Republikanci bodo odpremljeni v London in Marseille, pristaši generala Franca pa v Hamburg in Genovo.

Bolgarska vlada je izdelala načrt o ustanovitvi državnega gospodarskega sveta. V kratkem bo že ta načrt predložen sobranju (skupščini) v rešitev.

Delavcem — članom Zveze poljedeljskih delavcev.

Slovenska krajina ali Prekmurje, nazivljemo najseverovzhodnejši del slovenske zemlje, ki se loči, kakor v mnogih stvareh od ostale Slovenije, tudi v tem, da se njeno prebivalstvo leto za letom izseljuje na poljsko-sezonska dela v tu- in inozemstvo. Nekateri ostanejo v tujini po več let, n. pr. v Franciji in deloma tudi v Nemčiji.

Če pogledamo širom Slovenije vidimo, da se vsi delavski sloji strujajo v skupne vrste in se organizirajo. Naši poljedeljski delavci pa še pred enim dobrim letom niso imeli svojih zedinjenih vrst, kjer bi lahko pod okriljem organizacije skupno nastopali in se borili za izboljšanje svojega položaja ter dosegli svoje pravice. Na svojo lastno pobudo in še posebno pobudo nekaterih delavskih voditeljev so ustanovili svojo lastno organizacijo — Zvezo poljedeljskih delavcev s sedežem v Murški Soboti. Danes šteje društvo poljedeljskega delavstva v Prekmurju že 6269 članov. To se pravi, da je velika večina naših delavcev strnjena v svoji domači organizaciji, potom katere jim je mogoče doseči svoje pravice in uveljaviti svoje potrebe, kajti le domače društvo, katero vodijo ljudje, ki poznajo razmere, je v stanju izboljšati položaj delavcev.

Ne govorimo že o preteklem delovanju ZPD, če omenimo samo, koliko je organizacija pomagala delavcem pri raznih posredovanjih, pri zvišanju plač na Belju in drugod, kolikim pa pri sprejemu v delo, na podlagi svo-

jih intervencij in prošnji, pri merodajnih uradih ter z mnogimi nasveti itd.

V letošnji sezoni pošlje Zveza poljedeljskih delavcev na državno posestvo „Belje“ in po možnosti tudi na privatna posestva v Vojvodini, svojega zastopnika, ki bo šel od posestva do posestva, se tam pozanimal za stanje delavcev, jim dal potrebne nasvete in jim razložil načrte o nadaljnjem delovanju njihove organizacije.

V jeseni bo ZPD ustanovila po vseh večjih krajih Prekmurja podružnice, za katero odbor že sestavlja pravila v okviru pravil centrale Zveze poljedeljskih delavcev.

Namen ZPD je, da:

1. doseže za svoje članstvo iste pravice, kakor jo imajo ostali delavci, t. j. bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje;

2. da pripravi osnutek o minimalnih mezdah veljavnega za vso poljedeljsko in kmetijsko delavstvo in starostno zavarovanje;

3. da podpira osirotele delavce;

4. da zgradi dom za stare in onemogle delavce.

Vsem delavcem, članom, ki se nahajajo v bližnji in daljni tujini, polaga odbor ZPD na srce, da naj so pošteti, povsod in v vsakem slučaju, zvesti Bogu, zvesti svojemu slovenskemu narodu in jugoslovnski državi ter zavedni člani svoje organizacije, ki je ustanovljena na njihovi domači grudi, v prelepi Slovenski krajini.

ODBOR ZPD.

Zavod najmlajših.

S prihodnjim letom stopimo v deseto leto obstoja otroškega vrteca, odkar je pripadlo Prekmurje k državni celoti Jugoslavije. Madjarska vlada je imela vrtec tudi v Puconcih, da je pripravljala pot madjarizaciji. Zavedala se je pač zelo dobro kake važnosti so take ustanove, kakor se zavedajo danes Italjani, ko forsirajo povsod „balilo“. Danes je v celem Prekmurju otroški vrtec samo v Murški Soboti, dasi bi bil zelo potreben v mnogih krajih dolnjelendavskega sreza. Če bi se zavedali odločujoči činitelji kake važnosti so prav vrteci, bi ne štedili denarja! V Murški Soboto je samo en razred z dvema oddelkoma, vendar je uspeh v narodovem oziru odličen in podčrtava v polni meri smoter te šole, ker se sprejemajo v vrtec predvsem oni, ki ne znajo slovenskega jezika. Takih otrok je sicer malo, a vendar se še najdejo nekateri. Za temi se nudi sprejem otrokom iz delavskih vrst. Tu se otrok igraje priučiti jeziku, delu, opazovanju, oblikovanju, redu in snagi. Bistvo igre je zbujanje ljubezni do kralja, naroda in domovine. Z deklamacijami se mu bistri spomin, s petjem pa posluh.

Tak otrok je pri vstopu v osnovno šolo že pripravljen, kar dokazuje uspeh v prvem šolskem letu.

Povprečno je obiskovalo vrtec letno 90 otrok. Mnogo jih ni bilo sprejetih, ker je primanjkovalo prostora.

Delavskim roditeljem, katerih je največ v Murški Soboti, je vrtec živa potreba. Brez skrbi gredo na delo in prepuščajo otroke skrbnemu varstvu dobrih vzgojiteljic.

Nepozabna slavnost kmečke mladine

„Praznik žetve“ v Črnelavcih.

V nedeljo dopoldne je vreme nekoliko nagajalo. Marsikoga so prestrašili viseči črni oblaki, da je ostal doma. Kljub temu se je zbrala popoldne velika množica ljudstva pred „Benkovo tablo“ v Soboti.

Z godbo na čelu ter z državno in kmečko zastavo je nato prikorakala na tekmovališče povorka. Članice so bile v lepi narodni nošnji.

Zborovanje je otvoril preds. Pripr. okrožja g. Rudi Titan. Očrtal je smisel kmečke mladinske organizacije, govoril o vprašanju sezonskega delavstva, se spomnil obletnice smrti velikega mučenika reformatorja Jana Husa in končno pozval Prekmurce h kmečki slogi. Žel je navdušeno odobravanje.

Zelo lepo je deklamirala pesem „Mahnite kosci“ učenka 4. razreda Hermina Cigüt iz Črnelavec. Sledili so govori g. Kumina iz Veščice in dveh delegatov Zveze. Bili so polni resničnosti in zajeli kljub prisilni omejenosti toliko perečih življenjskih vprašanj, da so napravili nepozaben vtis na zborovalce. Mnogi so se z začudenjem spraševali ali je to mogoče:

sami mladi kmečki fantje so govorili. Njihovi znanci, tovariši, prijatelji. Danes že spet žanjejo, orjejo ali opravljajo kako drugo delo. Govorili so o težavah kmečkega ljudstva in povedali, da hočejo zmago. Pokazali so nemajhno mladostno voljo.

Začela se je tekma žnjecev Tekmovalo je sedem skupin, t. j. 21 tekmovalcev. Vsaka skupina je imela pas, ki je meril 220 n.². Najboljši čas je

dosegel Kosednar iz Satahovec (6 minut 45 sek.) Nagrajene so bile prve tri skupine: Kosednar iz Satahovec, Sever iz Črnelavec, V. Titan iz Veščice. Iz lepote košnje je dobil odlično še g. Lepoša iz G. Petrovec. Tudi drugi, ki niso bili nagrajeni, zaslužijo priznanje za svoje lepo in hitro delo.

Naša kmečka mladina nas je s to prireditvijo prijetno presenetila in ji želimo pri njenem narodnem in kulturnem delu čim več uspeha.

Vsem župnijskim uradom, občinam, upravam šol, društvom, korporacijam in ustanovam v območju murskosoboškega sreza.

Maribor kliče!

Dne 14. avgusta se vrši v Mariboru proslava 20 letnice Jugoslavije. Z ozirom na zadnje dogodke na severu naše države je proslava v Mariboru tako važna, da je udeležba Prekmurcev na njej narodna in državna dolžnost.

Prekmurci moramo pokazati, da se zavedamo dolžnosti; zato mora biti udeležba na tej proslavi prava manifestacija za Jugoslavijo.

V ta namen se je izvolil v Murški Soboti krajevni pripravljalni odbor, da organizira prebivalstvo murskosoboškega sreza in propagira za čim večjo udeležbo.

Vse župnijske urade, občine, uprave ljudskih šol, društva, korporacije in ustanove prosimo, da se drže pri agitaciji sledečih navodil:

Vsi zgoraj navedeni naslovi naj takoj zbirajo udeležence za proslavo 14. avgusta, ki potujejo z vlakom, z avtomobili ali s kolesi in naj pošljejo število udeležencev Krajevnemu pripravljalnemu odboru za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Murški Soboti. Pripravljalni odbor v M. Soboti preskrbi železniške vozove in obvesti vse udeležence o odhodu vlaka.

Na avtobusni progi Rogaševci—M. Sobota bodo vozili v slučaju zadostnega števila prijav poštni avtobusi.

Društva in organizacije, ki imajo v M. Soboti svoja okrožja ali župe, naj prijavi število udeležencev direktno tem.

Vsa društva in korporacije naj si preskrbe plošče z napisi, ker bo tvorilo Prekmurje pri odhodu s kolodvora do zbirališča skupino zase. Da bo dalo izrazito sliko, se poslužujte narodnih noš.

Vse prijave mora sprejeti Krajevni pripravljalni odbor do 31. julija.

Vožnja je četrtinska in stane iz M. Sobote 18.50 dinarjev tja in nazaj.

Za prehrano na dan proslave mora skrbeti vsak sam.

Župani naj potom vaških starešin preskrbijo, da bodo, dne 13. avgusta zagoreli po vseh vaseh kresovi in, da bo udeležba na ta večer čim večja.

Apeliramo na vse, da se točno drže teh navodil.

Pričakujemo, da se boste poslužili vseh zakonitih možnosti in poskrbeli, da bo proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru dostojna manifestacija za narod, kralja in državo.

MURSKOSOBOŠKI KRAJEVNI PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA PROSLAVO 20 LETNICE JUGOSLAVIJE V MARIBORU.

Gabrijelčič Fran, šolski upravitelj
Kerec Franc, šef borze dela
Vutkovič Slavko, upravnik pošte

Cvetko Štefan, akademik
Nišlvcicer Slavko, trg. poslov.
Veble Aleksander, tajnik

Škraban Janez, kaplan
Nemec Alojz, tajnik.

Romunska kraljica umrla

V ponedeljek je v popoldanskih urah umrla na gradu Peleš pri Sinaji romunska kraljica mati Marija v starosti 63 let. Velika pokojnica, ki je bila ena najvidnejših vladaric poveljne Evrope, je mati naše kraljice. Ta nepričakovana vest je globoko zadela tudi jugoslovanski narod in vzbudila žalost tudi v naših krajih. Oropala je matere našo kraljico in stare matere Nj. Vel. kralja Petra II. Misli vsega našega naroda hite k naši kraljevski rodbini v globokem sočustvovanju, ob težkem udarcu usode, ki jo je zadel.

Stanovanje.

Enostanovanjska nova hiša se izda v najem s 15. avgustom v Murški Soboti, Kroška ulica št. 31. Poizvedbe istotam.

Delomržeži

Koliko jih je? Le pogledjmo okoli sebe, opazili jih bomo povsod. Če greš po glavnih poteh, jih vidiš. Ko jo mahneš po polju v naše bližnje vasi, jih pa srečaš kar v trumah, ko gredo s svojimi otroci in nabasanimi culami nemoteno svojo pot. Prav nič ni čudno, če se že sedaj praznijsa samotna polja krompirja in drugih pridelkov, saj hoče živeti tudi delomržež, pa čeravno na račun kmetovalcev. In kakšni so to ljudje: Zdravi in krepki so — ne poznajo pa meje lastninske pravice — vse smatrajo za svoje.

Medtem ko primanjkuje delavcev in delavk povsod, posebno sedaj ob žetvi in mlatitvi, se večina teh delomržežev hladi in krepi v senci in po zakotnih hladnih prostorih siti iz poljskih pridelkov, ki si jih hladnokrvno

privoščijo iz tujega polja, kot da bi bili njihovi.

Prav nič ne čujejo jadikovanja kmetovalcev, ko najdejo izropana polja, oni grede svojo življensko pot dalje, ti kmetovalec pa težko delaj od ranega jutra do kasnega mraka za nje. Koliko časa bo še mogoče to prenašati? Menda bo enkrat temu konec, kajti pretnje in nezadovoljstvo od strani poljskih posestnikov se dnevno prav ostro množi, očemer obveščamo našo oblast z mišljenjem, da spada k zadovoljstvu in blagostanju naroda v veliki meri tudi varnost in red.

Rosenberger Laci je mrtev

Malo ljudi je v občini Tišina in Murska Sobota, ki ga nebi poznali. Prav dobro je bil poznan tudi v Samoboru in okolici, kjer je imel pred vojno in po vojni od leta 1927 dalje svojo lastno trgovino. Pokojni je doživel 52 let svoje starosti. Bil je sin uglednega in vsesplošno spoštovanega bivšega gostilničarja g. Rosenberger Žige v Tropovcih. Bolehal je dalj časa na težki bolezni, katere kalil si je nakopal v svetovni vojni. Dolgo časa se je pogumno upiral, dokler ni končno dne 14. 7. t. l. omagal. Umrl je v bolnišnici v Zagrebu, kjer je bil tudi 15. t. m. ob udeležbi mnogo spremljevalcev pokopan.

Pokojni Laci je bil na Tišini, Murski Soboti in povsod drugod, kjer se je udeleževal, radi svojega korektnega postopanja, prikladnega družabnega življenja, odkritega značaja in dobrodušnosti, zelo cenjen.

Zapušča 80 let starega očeta, ki mu je bil v veliko oporo na stare dni, sestro gospo Kemenyevo in brata, trgovca v Rogaševcih.

Naj počiva v miru, svojcem in sorodnikom pa naše sožalje!

To je vendar škoda

Namreč podeliti zemljo ljudem, ki jo nočejo obdelovati tako, kakor bi bilo potrebno.

Tam nekje kraj poljske poti od gostilne Šavel v Črnelavcih proti Črncu lahko opaziš velikansko razliko med posameznimi njivami. Nekatere parcele so krasno urejene in rastline na njih lepo uspevajo. Med njimi boš pa opazil popolnoma zanemarjene parcele. Koruza neokopana, krompir ni osut, strmena setev nizka in vsa zaraščena. Temu primerno bo tudi pridelek zelo slab. In vendar je zemlja tudi tam, kakor v bližini prav dobra. Ne daleč od tam se nahaja naselbina polna krepkih, vitkih fantov, mož in žen, ki se cele dneve zabavljajo s kričanjem in pohajkovanjem. Tem ljudem pripada zanemarjena in neobdelana zemlja. Nesmiselno in škoda je, da jo posedujejo, če jo ne obdelujejo.

Treba bi bilo te ljudi postaviti pred zahtevo: ali boste zemljo obdelovali ali pa vam jo odvzamemo. Vsekakor je škoda, da leži zemlja tako rekoč neobdelana, medtem ko jo drugi nimajo, odnosno jo imajo premalo.

Pogovor

Jánoš: Dobro jutro Štefan, gnes ste pa rano prinas.

Štefan: Včeraj sem imel dosta opravka, pa sam zaostao tu v Soboti.

Jánoš: No pa ste se dobro počutili, ste dobro spali?

Štefan: No dobro nej sam ranč spao, ka je prekrátka nouč v Soboti. Počútim se pa dobro, ka sam vido Soboto ponoči.

Jánoš: Prinas se lejko človek dobro počúti, za vse je prostorov i lokalov kak túdi društva povouli.

Štefan: Tak proti večeri sam se malo prečetao tak po varaškem in opazovao, kak se živi v váraši.

Jánoš: Kak se Vam pa dopadnol in ka ste pa opazili, sam res radoveden.

Štefan: Šou sam proti Zdravstvenomi domi, ogledavao spremembe v parki, na vogli ceste proti kopališči sam pa en čas postao. Poslúšao sam krič, smej kopališča in tužno gledao, kak prihaja iz vseh vrst drev obrasle po naravi lepe fazanerije, napunjene zdravoga lúfta, mladézen. Edni s párom, drúgi posamezni, te edni rdeče cvetóh lic, temni oči, drúgi doj po nosi glédajoč, med njimi blejdi malo sramežljivo samo na eno stran poglédajo túdi nešterne žaréče oči, ženskoga spola, štere v globočino človeškega čútenja vdarijo. Vse tou vidéči in misleči na naravo in mogočnost sam večkrat si globoko zdejno... zakaj prihája starost, in samo misli in en čút ostáne mládi.

Jánoš: Tou ste mi pa tak lepou povedali, ka túdi mené gibljejo misli in čútenja. Ka ste pa potem delao?

Štefan: Šou sam na večérjo v centráló, štero ste Vi svoječasnou tak popisali. Natou sam se podao v kavarno central, na eno „sigoru fekete“, gde so me ogledávali, kak en páver ne vej sedeti v takši vónapani stolicaj, tak da bi jas doma na kanapeji sedo. Gosti so zmeraj se menjavali in vsaki me gori in doli pogledno, z nešternimi san se pozdravo. Z radovednosti sem šou ešče malo v veliko kavarno. Vidim nešterni drúgi lúdje, malo drúgi običaj, eni se kártajo, drúgi se tak razgovárjajo. Túdi tú me na veliko glédajo, cigani se mi poklanjajo, Baranya pa Vratarič nej sta več mela méra na stoucaj sedeti in se nervozno gibleta in probata oštímati gosli. Da naj mené pávra nezadene kakša stára nouta, štera bi me z mojega ravnotežja vópotégnola, sem zvao tou kaserko pa pláčam. Z začúdenjom gléda pa právi, zakaj pa že odidete, vej bi pa lejko malo dobre voule bilij. Kavarnar právi, pri čarnoj kavi nemre... dobre voule biti.

Kesno je že, idem spát v Korono, ker pa sam od toga kavinskoga lúfta malo teško glávo doubu, sam si malo na friški lúft na vrti Korone doj seo. Že je bilo zaprto. Vidim pri drúgom stouli sedeti gostilničarja pa obara. Lepou májo zdaj cvetéče, ograje. Čújem, po cesti ide ena drúžba, pa právi eden, dobro bi bilo te korine malo polejati; in res vsi ido, s svojov naravnov vodov spolijéjo té korine. Gospod in ober sta od veseljá skoron kričala, ali tou so gosti, šterim se nesmiva zameriti. Jas pa zdaj znam zakaj tak lepo cvetéjo in se zelenijo té korine.

Poljske tatvine

S tugo v srci opazujejo naši kmetovalci, posebno v okolici Murske Sobotice, pogoste tatvine poljskih pridelkov po svojih njivah. Komaj je krompir zarodil svoj sad, že se ga začne ruvati in krasti. Tako je tudi z ostalimi pridelki, ranim zeljem in drugim. Neki posestnik je bil prisiljen izkopati krompir na svoji njivi, ker so mu ga tatovi že polovico pokradli. S tem ga je pridobil vsaj nekaj, sicer bi mu pokradli tudi to. Toda kaj bo s tem nezrelim in nepopolnoma razvitim krompirjem; porabiti ga mora takoj za hrano svoje družine in krmo svinj, kajti shraniti za zimski čas ga ne more, ker bi segnil.

Naši orožniki prav pridno zasledujejo te škodljivce in so jih že mnogo naznanili sodniji, vendar sami nezmorejo preprečiti vseh poljskih tatvin, če ravno so patrole trajno v službi na terenu.

Kaj pa delajo poljski čuvaji? Ali se ne zavedajo, da so v prvi vrsti oni postavljeni za preprečenje poljskih tatvin? Polja so sedaj polna poljskih pridelkov, zato je potrebno, da poljski čuvaji vestno vršijo svojo službo in da pogostoma obhodijo polja v dnevnem in nočnem času.

V interesu varnosti poljskih pridelkov, ugleda in zaupanja lokalnih oblasti, apeliramo na občinske uprave, da v letnem času strožje nalagajo službo čuvajem tako, da bo mogoče s pomočjo orožništva vsaj v glavnem preprečiti poljske tatvine in tatove ovaditi radi kaznovanja.

Če bi se pa izkazalo, da je poljskih čuvjev premalo, bi bilo želeli, da jih občinske uprave nastavijo čimveč, kajti tale pojav kraje poljskih pridelkov, ki se vedno bolj širi in zavzema že do nevarne meje, se mora na vsak način zatreti.

Govori se na trgu in po Murski Soboti, da prodajajo ljudje krompir, ki sploh nimajo polja in ne svojega lastnega pridelka. Ali se nadzira podrobna prodaja in izvor poljskih pridelkov?

GASILSTVO:

Dne 24. t. m. popoldne se bodo vršile okrožne gasilske vaje v Zerkovcih in Korovcih. Po končanih vajah se priredi na obeh krajih gasilska veselica.

Turizem (tujski promet) navodila za smoterno sodelovanje celokupne javnosti pri njega pospeševanju.

O pomenu turizma (tujskega prometa) v Sloveniji bi bilo odveč izgubljati besed; gospodarski, socijalni in kulturni razlogi to vejo narodne pridobitne delavnosti naravnost zahtevajo.

Spričo tega torej ni več dovolj, da se o turizmu zgolj teoretično razpravlja ali da se turizem obravnava kot amaterstvo poedincev; potrebna je marveč povečana obča pozornost, ki naj bi se posvečala tej gospodarski veji, a tudi ta naj bi bila realna, t. j. usmerjena na to, da celokupna javnost dejansko sodeluje pri praktičnem pospeševanju turizma.

Važna predpostavka za to je med drugim posebna usposobljenost pre-

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Ponovno smrtna nesreča.** Ko je devetletna Angela Štitarjeva, ki je postala žrtev avtomobilske nesreče, še ležala na mrtvaškem odru, se je razširila po mestu vest o novi smrtni nesreči. Trgovski vajenec Rogan Alfred pri tvrdki Ascher B. in Sin, je prišel iz skladišča in šel po dvorišču v trgovino. V tem času so zidarji podirali staro skladišče in razmetovali tramovje. Klic zidarjev, naj se pazi, je preslišal in šel naravnost pod padajočo tram, ki ga je zadel v glavo. Nesrečni vajenec se je zgrudil s hudimi poškodbami na glavi. Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer je dve uri kasneje poškodbam podlegel. Rogan je sin imovitih staršev iz Večeslavcev, kjer imajo gostilno in trgovino.

— **Novi odbor „Kluba prekmurških akademikov.** Andreč Karel tehnik predsednik, Žalik Martin jurist dopredsednik, Bargar Mirko abiturijent tajnik, Podlessek Jože jurist blagajnik. Odborniki: Ciguth Koloman tehnik, Antauer Jože jurist, Šiftar Ivan abiturijent.

— **Šoferska šola.** Pred tedni najavljena šoferska šola se bo pričela z 1. avgustom t. l. v Murski Soboti. Kdor bi šolo hotel posečati naj se takoj javi v pisarni Družine Touring Cluba (pri Bacu) v Murski Soboti od 8—12. in 14—18. ure.

— **Prekmurska gospodarska in podporna dijaška zadruga v M. Soboti** ima svoj drugi redni občni zbor v nedeljo, 24. julija ob 1/2 10. uri v hotelu Bac. Dnevni red je: 1.) Čitanje in odobrenje zadnjega občnega zbora. 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva. 3.) Čitanje revizijskega poročila. 4.) Odobritev računskih zaključkov za preteklo poslovno leto in sklepanje o uporabi dobička. 5.) Volitve v upravni in nadzorni odbor. 6.) Sklepanje o spremembi pravil po novem zakonu o zadrugah. 7.) Slučajnosti.

iz uredništva:

Dopisi iz Gor. Radgone so dospeli prepozno. Objava sledi v bodoče.

bivalstva, ki se odraža v spoznanju, vzgoji, veščinah, strokovnem znanju itd. kot lastnostih, potrebnih, da se tujec privabi, zadrži, v vsem zadovolji, skratka: da ga pridobimo za čim daljše bivanje in ponoven obisk.

Številne in deloma nelahke so naloge, ki se za dosego tega samo nalagajo javni in zasebni iniciativi (oblastva, občine, turistični odbori, zvezi za tujski promet, tujsko-prometna društva, planinska in zimsko-sportna društva, druge njim sorodne organizacije, kulturna združenja itd.). Čas, v katerem živimo, nagli razvojni tempo in ne najzadnje ostra konkurenca turističnega inozemstva pomnožuje odnosno povečava te naloge, da, izvestnim med njimi daje pečat nujnosti, ki je tem večja, čim večji in čim hitrejši je napredek na tem polju drugod.

(Dalje sledi.)

— **Središče.** Nepozaben dober in prijeten utis so napravile okrožne gasilske vaje, dne 10. t. m. pri nas. Prvič v življenju so imeli naši vaščani priliko občudovati strumen nastop 72 gasilcev iz bližnje okolice, ki so pod vodstvom šolskega upravitelja g. Frahm Vilka krasno izvajali vojaške, orodne in požarne vaje. Na pobudo domače čete, so hišni posestniki svoja poslopja že zjutraj okinčali s cveticami in zastavami, osnažili vse poti in res uredili vse tako, da je naša vas imela lice posebnega domačega praznika. Ob lepem sprejemu in nastopu gasilcev, se je od radosti in veselja marsikateremu vaščanu orosilo oko. S stvarnim in učinkovitim govorom g. Frahma, vsklikanjem Njegovemu Veličanstvu kralju, igranju državne himne in strumnim mimohodom, so bile vaje končane, nakar se je začela domača zabava, katere se je udeležila cela vas in mnogo zunanjih gostov. Vse to nam ostane še dolgo v prijetnem spominu.

LEPI MODERNI

TRGOVSKI LOKAL
IN 2 SOBI SE IZDA posebej ali skupaj v MURSKI SOBOTI
Aleksandrova c. 25.

SOKOL

Vsemu članstvu!

Uprava sokolskega društva Murska Sobota poziva vso članstvo in naraščaj, da se udeleži „Narodnega tabora“ v Mariboru dne 14. avgusta 1938.

Vožnja je četrtinska (din 18 50) tja in nazaj.

Da se lahko pravočasno zasigura potreben poseben vlak je treba, da se vsak udeleženec prijavi vsaj do 30. junija 1938. Prijave sprejema br. Domanjko, trgovec na Aleksandrovi cest.

Bratje in sestre! Meja kliče! Vsak stori svojo narodno dolžnost!

Zdravo!

Prekmursko Sokolsko okrožje poziva vse br. edinice, da takoj pošljejo prijave za udeležbo svojih članov na Narodnem taboru v Mariboru.

(Glej zadnjo okrožnico).

Prijavite tudi članstvo v civilu z znakom!

Prijave pošljite direktno okrožju! Ne prezrite razstave Mariborske Sokolske župe; pošljite takoj potreben material. — Zdravo! Okrožje.

Nogomet.

V nedeljo, dne 17. t. m. je porazilo kombinirano moštvo SK Mure ptujsko SK Dravo z rezultatom 14:3 (8:1). Sodil je dobro ss. g. Špat iz Ptuja.

V nedeljo, dne 24. t. m. popoldne ob 4. uri bo na Murinem igrišču zanimiva in napeta nogometna tekma Hrastnik: Mura. Ker je SK Hrastnik zlasti v zadnjem času v odlični formi, Mura pa bo nastopila s dvema novima igralcema, se obeta lepa tekma.

Na finalni revanšni tekmi za vstop v nacionalno ligo, je varaždinska Slavija zmagala nad zagrebško Concordijo 3:2 (3:0). Slavija se je kvalificirala za vstop v ligo.

Prvenstvene tekme: Začetek prv. tekmovanja za 1938/39 se določa za vse razrede in vse skupine na 21. avgust 1938.

Zahvala.

Vsem, ki ste sočustvovali z nami v bolezni in ob smrti naše drage in ljube blagopokojne gospe

FLEGAR MARIJE,

ki ste jo zasuli s cvetjem in jo spremlili na njeni poslednji poti, izrekam v imenu otrok in ostalega sorodstva, najtoplejšo zahvalo.

Murska Sobota, FLEGAR IVAN,
dne 19. julija 1938. zvaniknik pismonoša.

Ravnovesje v prirodi.

V Ameriki je nedavno, kakor javljajo časopisi, umrl neki krotitelj levov radi pika mušice. Čudno nasprotje! Človek, katerega poklic je bil, da se vsak dan sreča s kraljem živali, in ki je bil vedno v nevarnosti, da se mrtev zruši pod silovitim udarcem kralja pustinj, je izgubil življenje radi uboda komarja.

V splošnem pa to ni redek slučaj, da človek umre radi pika komarja. V Britanski Indiji n. pr. znaša število ljudi, ki umrejo od pika komarja, letno nad milijon. A to so samo žrtve anofeleca (malarični komar).

Komarji so sploh prenašalci bolezni. N. pr. kar se tiče malarije, so povzročitelji mrzlice, mikroskopično mali paraziti, ki jih komar vbrizgne v kri svoje žrtve. K sreči imamo klinin, ki se dobi iz lublja kina drevesa, in s tem sredstvom se temeljito razženejo parazite malarije.

In tudi tukaj se pokaže uravnovesenje v prirodi. Z ene strani nas ogrožava z malarijo, s tem, da je človeštvo izpostavljeno pikom brezštevilnih komarjev, a z druge strani pa nam zopet nudi sredstvo zoper njo, klinin, kateremu se imajo milijoni zahvaliti za svoje življenje.

Komisija Društva narodov za pobjanje malarije priporoča kot zaščito dnevno dozo od 0,4 gramov za čas cele sezone malarije in za zdravljenje dnevno dozo od 1—1,2 gramov v teku 5—7 dneh. Naknadno zdravljenje se ne vrši, temveč se vse recidive zdravijo na isti način.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Sklepi sestanka sadnih trgovcev

V soboto dne 9. julija t. l. se je vršil v prostorih restavracije g. Ludvik Baca v Murski Soboti dobro obiskan sestanek sadnih trgovcev. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki združenja trgovcev v Ljutomeru in v Dolnji Lendavi, ter šolski upravitelj kmetijske šole g. Dular.

Predsednik odseka sadnih trgovcev gospod Hakl, ki je zborovanje tudi vodil, je v svojem predsedniškem poročilu navzoče informiral o delu odseka v minuli seziji in o pripravah za organizacijo letošnje sadne kampanje spričo razdelitev kontingentov za izvoz jabolk v Nemčijo, Francijo, Švico in Češko. Ker pride za tukajšnje kraje v poštev izvoz — in to pretežno — za Nemčijo, se je tudi debata usmerila v to stran.

Zelo živahne so bile debate glede ureditve vprašanja nakupovalcev v sosednih srezih in to z ozirom na pojasnila zastopnika združenja v Ljutomeru gospoda Puconja, da bo tam težko odpraviti nakupovalce v sadni stroki kakor se je to odpravilo pri našem združenju. Sklenjeno je bilo, da se zastopnik našega združenja udeleži seje, ki jo bo sklicalo združenje v Ljutomeru radi ureditve tega vprašanja na način, ki bo najbolj ustrežal potrebam za razvoj realnih kupčij. Upamo, da se bo vprašanje nakupovalcev dalo lepo urediti s sosednim združenjem v Ljutomeru, kjer prevladuje pri

Najnovejši modeli

ZÜNDAPP, VICTORIA, ARDIE

stalno na zalogi. Niske cene, ugodni plačilni pogoji.

Samo pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

motorna vozila, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati i. t. d.

Potrti globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat, svak in stric, gospod

LADISLAV ROSENBERGER

trgovec v Samoboru.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil dne 15. julija 1938 v Zagrebu.

Naj počiva v miru!

Murska Sobota, dne 18. julija 1938.

Žalujoči ostali.

prizadetih članih mnenje, da bi se tudi pri njih dalo odpraviti nakupovalce.

Pri razmotrivanju o uspehih letošnje sadne letine se je ugotovilo, da bo letos prav malo jabolk. Po mnenju strokovnjakov bo pridelek zgodnjih jabolk letos vrgel ca 20 do 25 ton, ker je v pomladi toča in slana napravila v sadovnjakih ogromno škodo.

Prav interesantna so bila izvajanja upravitelja kmetijske šole g. Dularja, ki je kot strokovnjak sadjerejec navzočim v prav poljudni in poučni obliki obrazložil o prednostih posameznih vrst jabolk iz vidika kvalitete, ker se danes na svetovnih tržiščih išče le kvalitetno blago, ki dosežejo tudi prav ugodne cene. Zato naj bi tudi trgovina vodila skrb, da se iz naše države izvažajo samo kvalitetno blago, ker le na tačin dobi naše blago potreben sloves in ugoden placement. Zemlja in podnebje v naših krajih je za sadjereje posebno za jabolka naravnost idealna, kar predstavlja za sadjerejstvo neprecenljiv kapital.

Za nabiranje sadja so bili določeni sledeči termini:

25. julija: Beličnik, Čarlamoški, Astrahan;

25. avgusta: Pisani kardinal, car Aleksander;

30. avgusta: Grafensteinc;

15. septembra: Remenične, Ovčji nos, Bismark, in zlata Reneta;

25. septembra: Letni mašancgar, damasonov kosmač, batul, Baumanova Reneta, Karlatova Reneta, zeleni Štetinec, rdeči, Štetinec, Kanadka, Boskopski kosmač;

10. oktobra: pogačna;

20. oktobra: Jonathan, zimski Mošancgar, in bobovec.

Za vrste jabolk, ki jo poznamo pri nas pod nazivom „šovariji“ se je vršila interesantna debata, ker so Čehi za to vrsto jabolk veliki odjemalci, za to vrsto se pa ni vodila briga, čeprav po izvršenih poskusih ta vrsta pri nas dobro uspeva. Sklenjeno je bilo, da zbere združenje potrebne informacije za gojitev te vrste, od pristojne kmetijske zbornice v Romuniji, kjer se ta vrsta jabolk skrbno goji. Ob zaključku sestanka se je sklenilo, da združenje preskrbi pravočasno potrebne kontingentne listine, ki bodo izvoznikom v pisarni na razpolago.

Proda se navadna sobna kredenca iz trdega lesa. Šolska ul. 35.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR V KRUPLIVNIKU

bo oddajal delo za POPRAVO STREHE in ŽLEBOV dne 31. jul. 1938 ob 15. uri popoldne na šoli. ODBOR.

Vino in jabolčnik

dobite vsako množino pri FRANC SENČAR Mala Nedelja — Ljutomer.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT, kem. izd. Maribor (Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA, Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

Razglas.

Občina Murska Sobota ima na prodaj še nekaj

stavbenih parcel na Radgonskem marofu po zelo ugodnih pogojih.

Natančnejša pojasnila dobijo zainteresenti med uradnimi urami v občinskem uradu.

DRAŽBA LEPEGA POSESTVA.

Dne 28. julija t. l. bo ob 10. uri pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni, soba št. 6, prisilna prodaja posestva, obstoječega iz njiv, travnikov, sadonosnika, gozda, vinograda ter s stanovanjsko hišo, gospodarskim poslopjem in stiskašnico. Posestvo je v Sovjaku, št 102, občina Sv. Jurij ob Ščavnici. Cenilna vrednost je 23 296.— Din. Najmanjši ponudek 15 532.— Din.